

Az egyén magánéletének védelme megelőzi a keresőmotorok gazdasági érdekét. Az Európai Unió Bírósága szerint az internetes keresőmotorok felelősséget viselnek az általuk folytatott adatkezelésekért, függetlenül attól, hogy nyilvánosan elérhető információkat tesznek szolgáltatásuk keretében hozzáférhetővé. Az Adatvédelmi Hatóság üdvözli a luxemburgi döntést.

2014. május 13-án az Európai Unió Bírósága egy ún. előzetes döntéshozatali eljárás keretében fejtette ki álláspontját a keresőmotorok által folytatott adatkezelések ügyében. A spanyol panaszos azt sérelmezte az alapeljárásban, hogy a nevét beütve továbbra is elérhetőek voltak olyan információk a Google keresőjében, amelyek egy tizenhat évvel ezelőtti ingatlan-árverésre utaltak. Ezek az információk két spanyol lapban jelentek meg 1998-ban, és a Google keresője továbbra is találatként jelenítette meg a közleményeket.

A Bíróság részletes indokolásában rámutatott arra, hogy személyes adatoknak internetes oldalon való megjelenítése adatkezelésnek minősül az európai adatvédelmi irányelv szerint. A keresőmotor működtetője az, aki a szolgáltatás céljait és módját meghatározza, ebből következően az adatvédelmi terminológia szerint a legfőbb jogi felelősséget viselő adatkezelőnek tekintendő. A keresőmotor a magánélet és a személyes adatok védelme szempontjából különösen is érzékeny szolgáltatást nyújt, hiszen „lehetővé teszi, hogy létrehozzák az érintett többé-kevésbé részletes profilját” – írja ítéletében a Bíróság. Önmagában az a technikai lehetőség, hogy a honlap üzemeltetője bizonyos kódok használatával elzárhat információkat a keresőmotoroktól, nem mentesít az adatok további felhasználásához kötődő felelősség alól.

Az ítélet szerint a Google keresőjének spanyol verziója nem csupán hozzáférést biztosít az indexált honlapokon elhelyezett tartalmakhoz, hanem meghatározott ár megfizetése ellenében a keresőszavakhoz kapcsolódó reklámokat helyez el. Ennek a szolgáltatásnak a nyújtásához a Google spanyolországi leányvállalata biztosítja a kínált reklámhelyek értékesítését és reklámozását. E szolgáltatás nagyban járul hozzá a keresőmotor nyereségességéhez. A Spanyolországban végzett kereskedelmi és reklámtevékenység miatt a szolgáltatást a Bíróság álláspontja szerint az Európai Unió adatvédelmi irányelvének hatálya alól nem lehet kivonni.

A Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy a személyes adatok kezelését mindenképpen az alapvető jogok fényében kell értelmezni. Az európai adatvédelmi irányelv vonatkozó szabályát alapul véve (7. cikk f) pont) mérlegelni kell a versengő érdekek között: az egyén magánéletének védelme, a keresőmotor üzemeltetőjének üzleti érdeke, valamint az internet felhasználójának tájékozódáshoz fűződő érdekei között. A Bíróság ezen érdekek mérlegelése alapján arra jut, hogy az egyén jogai „főszabály szerint nemcsak a keresőmotor működtetőjének gazdasági érdekét előzik meg, hanem a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekét is, hogy az e személy nevére vonatkozó keresés során meg lehessen találni az említett információt”. Az ítélet hozzáteszi azonban, hogy nem ez a helyzet az olyan információk esetében, ahol az egyén közéletben játszott szerepe miatt fűződik érdek az adat megismeréséhez.

Az egyénnek a magánélethez és a személyes adatok védelméhez fűződő jogából fakad, hogy „idővel még a pontos, nem hibás adatokat érintő, eredetileg jogszerű adatkezelés is összeegyeztethetlenné válhat” az európai irányelvvel, „ha ezen adatok a gyűjtésük vagy kezelésük céljára tekintettel már nem szükségesek”. A Hatóság üdvözli a bírósági megközelítést, mert ebből az örök időkre szóló nyilvánosság tilalma, tehát az az elvárás származik, amely szerint nem a magánszféra hátrál meg az üzleti és technológiai megfontolásokkal szemben, hanem fordítva: a technológiát és az üzleti modelleket kell az emberi méltóságból fakadó magánszférvédelmi törekvéseinkhez igazítani. A Hatóság egyetért a Bíróság azon érvelésével, amely szerint a közéletben játszott szerepével összefüggésben az egyén a felhasználók tájékozódásának korlátozását nem kérheti. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság a mostani ítéletben megjelenő elvárásokat több korábbi állásfoglalásában, illetve határozatában érvényesítette már, és a jövőben is így fog eljárni.